

върши какво-то му заповѣдашъ да прави. Учи, казвамъ, какво-то ти ся даде отъ наставници-тѣ ти, и учи го здраво. Учи мѫжно-то както и лесно-то; не любопитно-то, както и любопитно-то; сухо-то както и тлѣсто-то. Помни, че ти ся приготвувашъ за дѣятельность, за разновидни сплѣтени дѣла. За това, както единъ добръ войнъ, упражнявай ума си въ разны начина, прѣкарвай го прѣзъ мѫжнотѣй, както и прѣзъ лѣснотѣй; прѣзъ отвратително-то и не любопитно-то, както и прѣзъ привлѣкательно-то. Испечи и прѣфини го прѣзъ огненни опити, както ся прѣфинява злато-то.

Прѣглѣдвай упражненія-та на войници-тѣ. Защо правяты толкова разновидни и сплѣтени движенія? Само и само да ся приготвяшъ за бѣдкѫшѫ нуждѫ, а не че щѫтъ употребяватъ тѣзъ сѫщи движенія. Едного сѫдія отъ Новій-Йоркъ въ Америкѣ всѣкѫ сутринѣ виждахѫ на едно хубаво конче да прѣпуска на успорѣдъ желѣзни-тѣ кола и да ся надпрѣваря съ тѣхъ, като прѣпускаше до гдѣ-то вече параходъ-тѣ го остави. Испърво конче-то много ся плашеше отъ кола-та, и едвамъ бѣ възможно да ся удѣржи, нѣ полегка-легка то ся укроти. А защо сѫдія-та правеше това? За нищо друго но *само да обучава конче-то си, и да го приготви за въ бѣдкѫшѫ службѫ.*

Сѫщето трѣбва да ся върши и съ ума. Днесъ учишь Геометрію, може би, че послѣ ще бѣдешъ толко занять съ други работи, и че врѣмя-то ти ще бѣде толко захванѧто, що-то да заборавишъ всички прѣложенія, и въ ума ти да не остане нищо друго освѣнъ имѣ-то на книж-тѣ. Да кажемъ, че може да е тѣй. Но пакъ всѣкой опитенъ и здравомислящъ чловѣкъ, всѣкой мъдрецъ, кой-то добрѣ е училъ Геометрію, ще ти каже, че тази наука ще усили ума